

overgaaer Alt, hvad man kan forestille sig. Der er til Exempel mangfoldige Lustinder Kopper, som i lang Tid havde været ude af Mode, efterat de vare komne i Beholdningen, og som man har maattet sælge med betydeligt Tab. Dette extraordinære Salg har bragt ikke saa ganske Lidet ind i det forløbne Kalenderaar, men det har ikke noget at gjøre med den Overbalance, som jeg før omtalte. Jeg beklager isørigt, ikke at kunne fremkomme med nærmere Opgivelse; jeg har gjort mig al mulig Tid for til denne Sags Behandling at fremskaffe positive Data saavel i denne som i flere andre Henseender, men jeg har desværre endnu ikke modtaget disse Oplysninger; i modsat Fald troer jeg, at jeg fuldstændigere vilde have kunnet godtgjøre min Anskuelses Rigtighed, end det nu har været mig muligt.

Ne: Den ærede Ordfører har allerede udviklet, at det ikke er Hensigten med Udvalgets Indstilling at bringe Fabrikken i en Staginations-Tilstand, i en henlygnende Tilstand, men kun at bevirke dens Nedlæggelse paa den fornødigste og hensigtsmæssigste Maade. Han har anført de forskjellige Grunde, der tale herfor, og jeg skal hertil endnu kun tillade mig at sige en Bemærkning. Han har nemlig blandt Andet paapeget, at det var en uheldig Følge af Porcellainsfabrikens Drift, at Forbrugerne maae betale indforskreven fremmed Porcellain dyrt med en højere Told, end der kan ventes at ville blive fastsat i Fremtiden, naar Statsfabrikken blev nedlagt; men, mine Herrer! det er ikke blot Forbrugerne, der lide derunder, det er ogsaa Staten selv. Porcellain er nemlig ikke længer at betragte som en Luxusartikel, det er en Forbrugsgjenstand, som findes i alle Huse, en Vare, som sælges i betydelig Qvantitet; dens Omsætning har kun været meget spækket ved den høje Told, og, naar denne blev nedsat, saa er det vist upaatvileligt, at Indforskrivningen af fremmed Porcellain vilde blive meget betydelig; og den Slutning ligger nær, at Staten selv i den nedsatte Told vil faae en ikke ubetydelig større Indtægt. Det sees altsaa heraf, at Staten, da den ikke kan faae denne forøgede Indtægt, ligger et Tab ved at fortsætte Fabrikens Drift. Det hjælper i det Hele taget ikke at tale om

det Overstud, Fabrikken giver. Fabrikens Overstud, saaledes som det er nævnt i Budgettet, er 500 Rbd., hvormed man fremtidigt vil operere; men, for at faae dette Overstud frem, har man hverken regnet Renten af de indstaaende Capitaler eller Leien af de Bygninger, idetmindste ikke af alle de Bygninger, der anvendes til Fabrikens Drift. Det er altsaa et Overstud, som figurerer paa Papiret, men som i Virkeligheden ikke er tilstede; tværtimod, det er en Underbalance. Jeg kan ikke troe, at man kan tilskrive Fabrikken den Nytte, som den ærede Minister meente, at den i en vis industriel Retning havde bevirket. Jeg troer, at denne heldige Virkning nok saa meget er at tilskrive Kunstakademiet, eller, om man vil Kunstudviklingen i det Hele, den højere Kunstfands, som der er fremkommet, og den Indskydelse, som denne altid har havt paa Fabrikationen i alle beslægtede Retninger. Skulde man fremhæve nogen Nytte, som Porcellainsfabrikken har bevirket, saa er det snarere den, at den har, om ikke skabt, saa dog opøkket Porcellainmaleriet hos os. Det er virkelig en Nytte, som Fabrikken har bidraget Sit til at fremvirke, men som neppe, som Forholdene nu staae, i Fremtiden vil ophøre; thi, som jeg veed, søger man allerede nu at indforskrive Porcellain af en saadan Mæsse, som kommer ind for en lavere Told, og af den Bestaenhed, at man her hjemme kan lade udføre Maleriarbejdet derpaa. Der vil altsaa, ogsaa naar Fabrikken ophører, og naar Porcellainet lettere kan komme hertil fra Udlandet, være Leilighed til at bestjæftige Kunstkyndige i den Retning, og en større Leilighed, end nu er Tilfældet, hvor Porcellainsfabrikken, saa at sige, udelukkende kan gjøre det til Gjenstand for sin Virksomhed. Det foreskommer mig saaledes, at saavel de finansielle Hensyn fra Statens Standpunkt, som Hensyn til Consumenterne taler for, at der skrives til, saasnart som muligt, at faae Fabrikken nedlagt, hvilket jo ogsaa er det, som Udvalgets Indstilling har til Hensigt.

Rothe: Jeg er fuldkommen enig med det ærede Udvalg i, at Porcellainsfabrikken i den Form, hvori den nu bestaaer, ikke bør vedligeholdes ret længe og drives for Regjeringens